

מלמעלה, עד שיהי רצון מלפני הקדוש ברוך הוא. אם אדם זכה - נותן לו זוגו, ואם לא - מפרידים אותה ממנו, ונותן לו אחרים, ומולידים בנים שאינם פראוי.

ועל זה כתוב (בראשית ו) לא ידון רוחי באדם לעולם. מאי רוחי, רוחו מבועי ליה. אלא אינון תרין רוחי, דנפקי זוגות, לא יהונין פחדא. ועל דא כתיב, וילדה זכר ולא כליל דכר ונוקבא, פפום אורחוי דעלמא. דאינון גרמו.

שיר השירים מדרש הנעלם

רבי רחומאי פתח, (ישעיה יא) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה'. הנה כאן ארבע רוחות, ולא זכה בהם אדם, וזילתי מלך המשיח בלבד.

והרי כתוב (יחזקאל לו) מארבע רוחות באי הרוח! לא כתוב ארבע, אלא מארבע רוחות. זהו רוח שלם.

אמר לו, היאך? אמר לו, זה הבא מתוך אהבת נשיקה. היאך נשיקה מאהבה אינו אלא בפה, ומתחברות רוח ברוח, וכל אחד מהם כלול משתי רוחות - רוחו ורוח חברו. נמצאו שניהם בארבע רוחות. וכל שכן הזכר והנקבה בהתחברם, שם ארבע רוחות יחד. והבן הבא מהם, זהו רוח הבא מארבע רוחות. שונאמר, מארבע רוחות באי הרוח, וזהו רוח שלם.

רבי ברכיה אמר, יושב הייתי על שערי רומי רבתי, וראיתי איש אחד שהיה בא. יצאתי אליו, הכנסתיהו לתוך ביתי, בדקתי אותו במקרא, במשנה, בתוספתא ובהגדה, ולא מצאתי בו. נזפתי בו, ולא השיב לי דבר.

רעוא קמי קודשא בריך הוא. אי זכה בר נש, יתבין ליה זוגיה, ואי לא, מפרשין לה מגיה, ויתבין לה אחרא, ומולידין בנין דלא פדקא יאות.

ועל דא כתיב, (בראשית ו ג) לא ידון רוחי באדם לעולם. מאי רוחי, רוחו מבועי ליה. אלא אינון תרין רוחי, דנפקי זוגות, לא יהונין פחדא. ועל דא כתיב, וילדה זכר ולא כליל דכר ונוקבא, פפום אורחוי דעלמא. דאינון גרמו.

שיר השירים - מדרש הנעלם

רבי רחומאי פתח, (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה'. הא הכא ארבע רוחות, ולא זכה בהם אדם, וזילתי מלך המשיח בלבד. והכתוב (יחזקאל לו ט) מארבע רוחות באי הרוח. ארבע לא כתיב, אלא מארבע רוחות. זהו רוח שלם.

אמר ליה היאך. אמר ליה, זה הבא מתוך אהבת נשיקה. היאך נשיקה מאהבה אינו אלא בפה, ומתחברן רוח ברוח, וכל אחד מהם כלול משתי רוחות, רוחו ורוח חברו, נמצאו שניהם בארבע רוחות. וכל שכן הזכר והנקבה בהתחברם, שם ארבע רוחות יחד. והבן הבא מהם, זהו רוח הבא מארבע רוחות. כמה דאת אמר, מארבע רוחות באי הרוח, וזהו רוח שלם.

רבי ברכיה אמר, יתיב הוינא על פילי דרומי רבתא, וחמינא חד בר נש דהיה אתי. נפקנא לגביה, אעילנא ליה בגו ביתאי. בדיקנא ליה, במקרא במשנה בתוספתא ובהגדה, ולא אשפחנא ביה. נזיפנא ביה, ולא

אתיב לי מידי. אפיל גרמיה אַחורי דשא, ודמך. אמינא, הוא וכלבא ייכלון פחדא.

דהבי אמר רבי מניומי סבא דגוש חלבא, מהו (ישעיה נר יא) והפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה והמה רעים וגו'. לא ידעו שבעה, אלו עמי הארץ, שהם עזי פנים כפלב, עזי נפש בכלא. מאי טעמא. מפני שלא ידעו הבין. דקודשא בריך הוא לא אשרי קדושתיה בגווייהו, ועל דא אינון עזי נפש. ובגין כך הוא וכלבא ייכלון פחדא.

הפיל עצמו אַחורי הדלת, ונרדם. אמרתי, הוא והפלב יאכלו יחד. שָׁכַךְ אמר רבי מניומי הִזְקֵן של גוש חלב, מהו (ישעיה נב) והפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה והמה רעים וגו'? לא ידעו שבעה - אלו עמי הארץ, שהם עזי פנים כפלב, עזי נפש בכל. מה הטעם? מפני (ס) שלא ידעו הבין. שאין הקדוש ברוך הוא משרה קדשתו בתוכם, ועל זה הם עזי נפש, ומשום כך הוא והפלב יאכלו יחד.

בשהתעורר, קם וקרב לשלחן, הנמיך ראשו ולא אמר דבר. ראיתי והסתפלתי בעיניו שצוחקות. אמר לי: ודאי מדרכי רבונך התרחקת, שהוא תקן שלחן טרם יבא אדם, וטרם שצוה אותו ויבדק אותו. אם תוסיף ללכת בדרך הזו, לא יתקיימו לך בנים. מיד חזר ואמר: יחיו לך, ויתקיימו לך.

אמרתי לו: למה חזרת בדרך והתנחמת? אמר לי: אסור לאדם לקלל עצמו, כל שבן אחר, משום שקללת חכם אפלו על תנאי מתקיימת. אמרתי: כן הוא ודאי, שכתוב (בראשית לא) עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה, והתקיים. ואני בדתתי כך, וקללותיך אינן כלום.

פתח ואמר, (שמות לב) ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר פתבת. קללה זו על תנאי, והקדוש ברוך הוא מחל לחטאייהם בשביל משה, ואף על פי כן נמחה מפרשה מעלה בתורה, במצוה של מעשה המשכן, והיא פרשת ואתה תצוה. שהיה לו לכתב שמו של משה בכל דבר ודבר, ובכל מצוה

בר איתער, קם וקריב לגבי פתורא, מאיך רישוי ולא אמר מידי. חמינא ואסתפלנא בעינוי, דחייכון. אמר לי, ודאי מאורחוי דמך (דף עד ע"ב) אתרחקת, דהוא תקין פתורא עד דלא ייתי אדם, ועד דלא יפקוד ליה, ויבדוק ליה. אי תוסיף למהך באורחא דא, לא יתקיימון לך בנין. מיד אהדר ואמר, ייחון לך, ויתקיימון לך.

אמינא ליה אמאי אהדרת מלה ואתנחמת. אמר לי, אסור ליה לבר נש למיליט גרמיה וכל שבן אחרא, בגין דקללת חכם אפילו על תנאי יתקיים. אמינא, הכי הוא ודאי, דכתיב (בראשית לא לב) עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה, ואתקיים. ואתה בדיקנא בך, ולוּוּטך לאו כלום.

פתח ואמר, (שמות לב לב) ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר פתבת. קללא דא על תנאי, וקודשא בריך הוא מחיל לחוביהון בגיניה דמשה, ואף על פי כן אתמחי מפרשתא מעלייתא באורייתא, בפיקודא דעובדא דמשכנא, ואיהי פרשת ואתה תצוה. דהוה ליה למיכתב שמייה דמשה

בכל מלה ומלה, ובכל פיקודא ופיקודא דתמן, ואתמחי מפל ההיא